

[Bertel Dahlgaard.]

eller alliance er spørgsmålet om frihed for det pågældende land til at træffe sit valg i den pågældende givne situation. Må jeg lige have lov til at illustrere, hvad dette spørgsmål indeholder. Jeg mindes en svensk politiker, der engang sagde til mig: det, der indgyder alle ansvarlige svenske politikere en følelse af rædsel, det er det lille lands alliance med stormagterne af den simple grund, at selvom en sådan alliance måske kan forsvares i den givne situation udfra en sådan situations givne forhold, så viser historien, så viser erfaringen gang på gang, at efterhånden som årene går, vilkårene ændres, magtforholdene i verden bliver andre, og en sådan alliance skal til at stå sin prøve, så afgøres spørgsmålet om alliancens rækkevidde og omfang udfra stormagtens interesse på det pågældende tidspunkt. Den pågældende mand sagde videre til mig: vi så det i det store eksempel Tjekkoslovakiet, der gennem alliance, gennem garanti var sikret på alle mulige måder, men den dag alliancen skulle stå sin prøve, da gjaldt den ikke. Hvad vil det sige? Det vil sige, at dette land i 20 år førte sin udenrigspolitik udfra falske forudsætninger.

Formanden: Det ærede medlem hr. Ole Bjørn Kraft har ordet for en kort bemærkning.

Ole Bjørn Kraft: Det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard fremsatte den udtalelse, at spørgsmålet om en alliance eller isoleret neutralitetspolitik er spørgsmålet om frihed. I sandhed, han har ret. Men i tilfælde af, at et land som vort med vor stilling i verden skulle henligge våbenløst og venneløst uden støtte fra nogen side, hvilken frihed tror så det ærede medlem der ville være os beskåret i dag i fred og i krig? Det ærede medlem talte om det lille lands forhold i en alliance med en stormagt. Det forbund, som vi er gået ind i i demokratiernes store fællesskab, er ikke et forbund mellem en lille stat og en stormagt, men et forbund mellem en række små og mindre stater og en stormagt, et forhold, som aldeles ikke kan sidestilles med det eksempel, det ærede medlem nævnte. Og må jeg spørge: Tror det ærede medlem, at han ved sin tale her i dag har styrket mulighederne for Danmark for at opfylde sine forpligtelser indenfor Atlantpagten eller det danske folks holdning overfor denne pagt, som vi nu har sluttet, og som det er en nødvendighed at folket står bag? Hvilke interesser har det ærede med-

lem tænkt at varetage ved sin tale her i eftermiddag?

Formanden: Det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard har ordet for en kort bemærkning. Jeg henstiller, at man nu begrænser antallet af korte bemærkninger.

Bertel Dahlgaard: Det ærede medlem tager fejl, hvis han — og eventuelt andre — skulle mene, at Danmarks tiltræden af Atlantpagten betyder, at al diskussion om Danmarks fremtid, Danmarks muligheder, Danmarks interesser dermed er mørklagt. Det lader sig ikke gøre. Jeg har på mit partis vegne gang på gang erklæret, at vi vil være fuldt loyale overfor de forpligtelser, vi er indgået på gennem Atlantpagten — selvfølgelig. Men man kan ikke binde det radikale venstres mund med hensyn til spørgsmålet om vurdering af vort lands muligheder.

Jeg skal iøvrigt sige det ærede medlem en ting. Jeg tror, historien viser, at det, der har opretholdt Danmarks suverænitet og selvstændighed gennem tiderne — man kan selvfølgelig ikke i den forbindelse tage alle situationer gennem århundrederne —, stort set har været spørgsmålet om de store magters interesse i Danmarks beståen.

Formanden: Det ærede medlem hr. Harald Petersen har ordet for en kort bemærkning.

Harald Petersen: Vi nærmer os desværre et problemkompleks, som kræver adskillige timer, og som vi altså ikke kan få tid til at behandle i eftermiddag. Men jeg vil gerne i anledning af de bemærkninger, det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard fremførte, henvise det ærede medlem til en tale, han holdt i Studenterforeningen den 12. februar i fjor, dengang man diskuterede spørgsmålet om Atlantpagt og nordisk pagt. Jeg må her minde om, at det ærede medlem i denne tale, der blev offentliggjort som kronik i „Politiken“, var inde på spørgsmålet om hele den forebyggende virkning af oprettelsen af en skandinavisk forsvarsunion. Det ærede medlem sagde her — jeg vil gerne bede om tilladelse til et kort citat — følgende:

„Bevidstheden om, at ethvert angreb på eet punkt indenfor unionen ville udløse forbundsforpligtelserne, ville medføre, at angriberen på forhånd måtte være klar over, at den øvrige verdens interesse i, at et så vigtigt område som det samlede